

## **Stefan Pasma • Kosten besparen & winst voor de natuur boeken? In plaats van de huidige 20 Nationale Parken straks maar 9 nieuwe maar wel grotere Nationale Parken? Ik ben benieuwd naar jullie reacties.**

Nationale parken met klinkende namen als Nationaal Park Centraal Veluws Massief en Nationaal Park Limburgs Maasdal klinken toch een stuk beter dan Nationaal Park Veluwezoom of Nationaal Park De Meinweg?

Naar mijn idee is het tijd voor een grondige versterking en opwaardering van het stelsel van de huidige 20 Nationale Parken in Nederland (zie <http://www.nationaalpark.eu/documents/nationale-parken/op-de-kaart.xml?lang=nl>). De nationale parken zijn het visitekaartje van de Nederlandse natuur maar er zit veel meer potentie in voor de natuur dan nu het geval is. Ook dwingen de beschikbare, krappe budgetten voor natuur tot een efficiëntere besteding waarbij gestreefd wordt naar maximale natuurwinst.

Onderstaand voorstel borduurt voort op de adviezen van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (mei 2013) om bestaande natuurgebieden in Nederland te vergroten en kwalitatief te verbeteren en om natuurlijke processen centraal te stellen.

Het voorstel in het kort: door samenvoeging en uitbreidingen komen er negen nieuwe grote nationale parken en gaan er zeven nationale parken verdwijnen. De voordelen zijn: een aanzienlijke versterking van de natuur in Nederland; minder organisatie- en beheerskosten (waardoor er meer gronden voor natuur kunnen worden aangekocht) en vergroting van het maatschappelijke draagvlak voor natuurbescherming.

Negen nieuwe Nationale Parken:

\* Nationaal Park Waddeneilanden en Lauwersmeer

samenvoeging van drie bestaande NP's (Lauwersmeer, Schiermonnikoog en Duinen van Texel) plus uitbreiding met (delen van) de waddeneilanden Vlieland, Ameland, Terschelling, Rottumeroog en Rottumerplaat

\* Nationaal Park Drents-Friese Wouden

samenvoeging van twee bestaande NP's Drents-Friese Wold en Dwingelderveld

\* Nationaal Park Centraal Veluws Massief

Samenvoeging van NP Veluwezoom en NP De Hoge Veluwe plus uitbreiding met andere grote Veluwse bossen ten zuiden van de snelweg A1 Amersfoort-Apeldoorn zoals Kroondomein Het Loo, Planken Wambuis, Deelerwoud, etc.

\* Nationaal Park Oostvaardersplassen en Horsterwold

\* Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug

uitbreiden naar het noorden met bossen ten noorden van de A12 Utrecht-Arnhem tot aan 't Gooi

\* Nationaal Park Hollandse Duinen

bestaande NP Zuid-Kennemerland gaat op in een NP dat de gehele duinstrook beslaat van Den Helder tot aan Den Haag

\* Nationaal Park Oosterschelde

\* Nationaal Park Grote Rivieren

het bestaande NP De Biesbosch plus alle uiterwaarden van Waal en Maas tot en met de Gelderse Poort bij Nijmegen

\* Nationaal Park Limburgs Maasdal

het gehele Maasdal van Eijsden bij Maastricht tot aan Mook bij Nijmegen, inclusief de bestaande NP's De Maasduinen en De Meinweg

De zeven huidige Nationale Parken die van de lijst zouden kunnen verdwijnen:

De Alde Faenen, Beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa, Weerribben-Wieden, De Sallandse Heuvelrug, De Zoom – Kalmthoutse Heide, De Loonse en Drunense Duinen en De Groote Peel. Het gaat om kleinere meer landschappelijke, cultuurhistorische gebieden met belangrijke natuurwaarden die eerder een regionaal dan nationaal karakter hebben. Een status als Regionaal Landschapspark ligt meer voor de hand.

Ik ben benieuwd naar jullie reacties!

[Tom Toebes](#) • Klinkt als muziek in mijn oren!

[Mark Pieterse](#) • Dit klinkt als een uitgebreide versie van het plan van het WNF een paar jaar geleden waarbij werd voorgesteld om als land te concentreren op drie aaneengesloten grote gebieden, de duinen, het rivierengebied en de Veluwe.

De kleine pareltjes in het landschap zouden hiervan het kind van de rekening kunnen zijn. Toch ben ik hier een voorstander van. De vele malen grotere (aaneengesloten) gebieden kunnen als een ruggengraat voor de Nederlandse natuur functioneren. Zo 'n ruggengraat biedt een veel betere en stabielere biotoop voor heel veel organismen. Ook het natuurlijk migratie gedrag van fauna is dan beter mogelijk. Een ander voordeel is dat de gebieden geschikter zijn voor grotere faunasoorten waardoor het ecosysteem completer is.

Als het de regio 's dan nog lukt om de regionale landschappen op peil te houden dan zou dat helemaal mooi zijn.

m.a.w.

Dit lijkt mij een prima plan.

[Dolf Logemann](#) • Ik vind dit wel een mooie gedachte. Maar realiseer je wel dat de succesfactor van het Nationale parkenbeleid de lokale samenwerking is van een groot aantal partijen in de Overlegorganen. Samen afspraken maken, veel ander instrumentarium heeft een NP niet. Door die samenvoegingen gaat het lokale karakter verloren en dat kan wel eens betekenen dat bijvoorbeeld dat men in het Overlegorgaan van het NP Lauwersmeer veel eerder de samenwerking zal willen zoeken in de regio Lauwersland dan met de andere kant van de dijk: de Waddenzee. Laat staan met de Waddeneilanden. Toch is het de moeite waard om de gedachte verder te onderzoeken.

Ik mis in het rijtje overigens het Nationaal Beek- en Esdorpenlandschap Drentsche Aa, ook een NP. En bij de verkenning van de Drents-Friese Wouden zou ik ook de Bakkeveense Duinen en het Holtingerzand (bij Havelte) betrekken.

[Stefan Pasma](#) • Bedankt voor de interessante reacties!

Het voorstel voor die 9 grote nationale parken is zeker nog niet uitgekristalliseerd. Zo kun je discussie hebben of er her en der nog (natuur)gebieden aan die grote 9 kunnen worden toegevoegd en of de namen veranderen (bijv. NP Oosterschelde wordt dan NP Zeeuwse Delta).

Het idee van WNF (voor drie grote gebieden; de duinen, rivieren en Veluwe) dat Mark aanhaalde ken ik. Ik pleit echter voor een soort tussenstap. Van 20 losse grote nationale parken naar 3 super-nationale parken is in deze tijden een hele grote stap en het zal ook zeker langer duren voordat zo'n dergelijk groot supergroot nationaal park ook daadwerkelijk herkenbaar wordt in het landschap. Ik denk dat de natuur niet zo lang kan wachten en dat er op korte termijn al zichtbaar dingen moeten

gaan veranderen.

Ook wil ik benadrukken dat ik het erg belangrijk vind dat in die 9 nieuwe nationale parken straks de natuur zelf voor op staat. Dat betekent dus (op termijn) niet meer ingrijpen in de natuur en zoveel mogelijk aan de natuur zelf over laten. Dus als het om natuurbeheer of jacht gaat geldt het principe 'niet ingrijpen, tenzij'. Uiteraard zijn bezoekers heel belangrijk; het zal me niet verbazen dat die grote 9 ook meer (buitenlandse) bezoekers trekken dan de huidige 20 bij elkaar. Geen probleem zo lang het die natuur in het nationale park niet schaadt.

Ook zal er dus binnen die grenzen van die 9 nationale parken op termijn geen ruimte meer zijn voor landbouw, visserij of houtproductie etc. Immers de 9 nationale parken zijn er niet voor niets in de eerste plaats voor de natuur zelf. Ik denk dat er ook eerst een soort overgangsfase zal zijn waarin landbouwgronden en productiebossen die binnen de grenzen van het te vormen nationaal park liggen, met stukjes en beetjes geleidelijk worden teruggegeven aan de natuur. Misschien gaat het wel 15 of 20 jaar duren voordat de laatste stukjes landbouwgrond aan de natuur zijn teruggegeven. Ook valt niet altijd aan onteigening te ontkomen (ook de Raad voor de Leefomgeving pleit voor het inzetten van het instrument van onteigening).

In de 7 huidige nationale parken die hun status verliezen als nationaal park en voortaan als een soort 'Regionaal Landschapspark' (wel met een hogere beschermingsstatus dan Nationaal Landschap) door het leven gaan zal wel ruimte blijven voor landbouw en bescheiden houtproductie, mits dat niet conflicteert met de natuurwaarden. Sterker nog deze gebieden zullen onderhouden moeten worden om te voorkomen dat vochtige schraallandjes en heidevelden dichtgroeien, vandaar dat ik het huidige NP Beek en Esdorpenlandschap Drentsche Aa buiten de selectie van die 9 heb gelaten (al hoewel hier ook een deel nu al aan de natuur wordt overgelaten). En ook zullen in deze 'Regionale Landschapsparken' hier en daar boeren moeten worden verplaatst of worden uitgekocht.

Over hoe die nationale parken in de praktijk moeten worden beheerd denk ik aan een soort nationaal consortium van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en wie weet de ANWB. Die nieuwe organisatie kan dan die nationale parken gaan beheren in opdracht van het rijk. Provincies zullen hier een kleinere in hebben maar ze krijgen een centrale rol bij die 'Regionale Landschapsparken' (en Nationale Landschappen) waar veel meer afstemming tussen allerlei lokale gebruikers nodig is.